

Chet ellik talabalar uchun Germaniyada

YOZGI TA'TIL bo'sh ish o'rinlari

FERIENJOB-2019

Mundarija

1. Kim ariza topshirishi mumkin?	2
2. Men qancha vaqt ishlashim mumkin?	2
3. Qaysi talablarni bajarishim kerak?	2
4. Qayerga murojaat qilishim mumkin?	2
5. Arizaga qayday hujjatlar kerak?	3
6. Arizani qachongacha topshirish kerak?	3
7. Agar men Germaniyaga kela olmasam nima bo'ladi?	3
8. Men Germaniyada har qanday holatda yozgi ta'til vaqtida ish topib keta olamanmi?	3
9. Ish beruvchi qanday qilib topaman?	3
10. Agar allaqachon nemis ish beruvchisini bilsam, nima qilishim mumkin?	4
11. Agar menga ishga taklif kelsa, nima qilishim kerak?	4
12. Qanday ish o'rinlari taklif etiladi?	4
13. Mehnat shart-sharoitlari qanday?	4
14. Turar joy va ovqat masalalari qanday qilinadi?	5
15. To'lov puli qanday amalga oshiriladi?	5
16. Germaniyaga safarim oldidan nimalarga e'tibor berishim kerak?	5
17. Germaniyada yozgi ta'til ishlariga talabalarga Federal Mehnat agentligi tomonidan ruxsat kerakmi?	6
18. Viza olish uchun qanday va qayerga murojaat qilishim mumkin?	6
19. Men qanday xarajatlarni o'zim ko'tarishim kerak?	6
20. Federal Mehnat agentligining aloqa ma'lumotlari:	6
21. Qo'shimcha ma'lumotlar	6

Har yili Federal Mehnat agentligi **chet ellik talabalar** uchun Germaniyada yozgi ta'til vaqtida mehnat faoliyatini tashkil qiladi. Asos: Federal Mehnat to'g'risidagi Nizom, 14-modda.

Ushbu qo'llanma sizga Germaniyada yozgi dam olish vaqtida ma'lum mehnat faoliyati bilan shug'ullanish qabul qilish shartlari va ruxsat olish tartibi haqida ma'lumot beradi.

1. Kim murojaat qilishi mumkin?

Xorijiy davlatlardagi oliygohlarda (shuningdek, o'rta maxsus va texnik kollejda) o'qiyotgan talabalar.

2. Men qancha vaqt ishlashim mumkin?

O'n ikki oylik muddat ichida maksimal 90 kun. Ya'ni talabaning mamlakatida belgilangan semestr ta'tili davomida. (yozgi ta'til vaqtida)

3. Qaysi talablarni bajarishim kerak?

Nemis tilidan yaxshi bilimga va yaxshi ish tajribasi ega bo'lish kerak. Eng kamida ikki oy davomida Germaniyada ishlashga tayyor bo'lishingiz kerak. (Siz borgan sari o'z ish tajribangizni ko'proq oshirib borasiz, ish topish imkoniyatini va siz qabul qilayotgan sanoatning imkoniyatlarini oshirasiz.) Bundan tashqari, Siz juda moslashuvchan, intiluvchan va Germaniyaning istalgan joyida ishlashga tayyor bo'lishingiz kerak. Maxsus yoki ma'lum bir joyni tanlab, u yerda ishlash xohishingiz ko'rib chiqilmaydi.

Agar sizda haydovchilik guvohnomasi (masalan, traktor, yengil mashina) bor bo'lsa, unda haydovchilik guvohnomangizdan bir nusxani ariza xujjatlariga qo'shib qo'ying, chunki sizga mos tegishli vosita (masalan, traktor, avtomobil) bo'yicha ish chiqish ehtimoli yuqori bo'ladi.

4. Qayerga murojaat qilishim mumkin?

Federal Mehnat agentligining www.arbeitsagentur.de/arbeitsmarktzulassung saytidan kerakli xujjatlarni yuklab olasiz, ularni to'ldirib boshqa so'ralgan zaruriy xujjatlar bilan birga quyidagi manzilga jo'natasiz:

Adress:

Agentur für Arbeit Köln
Team 008 – Standort Bonn
Villemombler Straße 76
53123 Bonn

5. Arizaga qaysi hujjatlar tegishli?

To'liq ariza quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Fotosurati mavjud bo'lgan 2 betlik ariza shakli;
- Immatrikulationsbescheinigung (Mehnat agentligining talabani oliygohda ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi guvohnomasi)
- Agar bo'lsa, haydovchilik guvohnomasining nusxasi

Shuningdek, arizaga qo'shimcha ravishda *passport kopiya, tarjimai hol* (rasmi bilan), *reyting daftarchasi* va *talabalik guvohnomadan* nusxa qo'shimcha ilova qiling.

Yodda tuting: Topshirayotgan arizangizdagi xujjatlarning to'liqligiga e'tibor qiling. Unutmang, to'liq bo'lmagan va/yoki kechikib jo'natilgan arizalar ko'rib chiqilmaydi va rad javobi berilishiga asos bo'ladi.

6. Arizani qachongacha topshirish kerak?

Xorijiy mamlakatlardan ariza topshirayotgan nomzodlar uchun oxirgi muddat – 30-yanvar 2019-yilgacha.

7. Agar men Germaniyaga kela olmasam nima bo'ladi?

Agar siz allaqachon ariza topshirgan bo'lsangiz hamda keyinroq Germaniyaga kela olmasangiz, iltimos, iloji boricha qisqa vaqt ichida xabar berishingiz kerak. Bu boshqa talabalar hali ishga joylashish uchun imkoniyatga ega bo'ladi degani.

8. Men Germaniyada har qanday holatda yozgi ta'til vaqtida ish topib bora olamanmi?

Bunga aniq kafolat (garantiya) yo'q. Lekin Federal Mehnat agentligi barcha talabalarga ta'til vaqtida ular uchun munosib ish topishga harakat qiladi. Aprel oyidan ish taklifini kutishingiz mumkin.

Yodda tuting: Ish takliflari ko'pincha qisqa vaqtga mo'ljallangan bo'ladi. (Masalan, 1,5-2 oyga). Shuningdek, siz bilan aloqa qilish uchun Mehnat agentligiga siz muntazam faol foydalanadigan e-mail pochta berishingiz kerak.

9. Ish beruvchi qanday qilib topaman?

Yozgi ta'til vaqtida ishlovchilarga qiziqadigan ish beruvchilar o'z bo'sh ish o'rinlari haqida Mehnat agentligiga taqdim etishadi. Agar Mehnat agentligi siz uchun munosib ish beruvchini topsa, sizga bu (ish taklifi) haqda xabar beriladi.

10. Agar allaqachon nemis ish beruvchisini bilsam, nima qilishim mumkin?

Agar allaqachon talablarga javob berib, sizni yollashni istagan Germaniyada ish beruvchini bilsangiz, Mehnat agentligiga (yoki hamkor tashkilotlardan biriga) to'g'ridan-to'g'ri murojaat qilishingiz shartmas. Faqat bu ish beruvchi Agentlikka bu haqda o'zi xabar berishi kerak. Shundan keyin siz uchun ruxsat olinadi.

11. Agar menga ishga taklif kelsa, nima qilishim kerak?

Agar sizga biror ish o'rni haqida taklif olsangiz, shu zahoti bu ishga rozi yoki rozi emasligingiz haqida Agentlikka (e-mail orqali) xabar qiling. Chunki agar siz ish taklifini qabul qila olmasangiz, boshqa nomzodlarga imkon berish uchun ularga ertaroq xabar qilish imkoniyati bo'ladi.

Agar siz ishga rozi bo'lsangiz, ish beruvchingiz bilan aloqaga chiqib, unga murojaat qiling va u bilan barcha masalalarni hal qilib oling: nima ish qilasiz, ish haqi, turar joy, oziq-ovqat, sayohat va h.k. Siz ish beruvchingiz bilan barcha masalalarni hal qilmasdan turib Germaniyaga bormasligingiz kerak.

12. Qanday ish o'rinlari taklif etiladi?

Ish o'rinlari asosan, mehmonxona, tizimli gastronomiya (mas. Burger King, McDonalds) va restoran sohalarida, shuningdek qishloq xo'jaligi tizimida ish o'rinlari mavjud. Mehmonxona va restoran ishi sohalarida ish tajribasi bo'lsa, bu sizga ustunlik beradi. Buning uchun yaxshi nemis tiliga ega bo'lishingiz kerak. Bino va inshootlar (tozalash) sohasida ham kuchli talab mavjud.

13. Mehnat shart-sharoitlari qanday?

Yozgi ta'til vaqtida ishlash, avvalambor sizning o'qishingiz uchun pul topish imkoniyatini beradi. Shuning uchun ish beruvchiga yordam bera olishingiz va ta'til mavsumida qo'shimcha va ba'zan og'ir jismoniy ishlarni bajarishga yordam berish uchun qo'lingizdan kelganicha harakat qilishingiz kerak. Yomon ob-havo sharoitida ham ishlashga tayyor bo'lishingiz kerak. Ishdan tashqari va dam olish yoki bayramlarda qo'shimcha (Überstunden) ishlashingiz mumkin.

Siz ish kuningizdan keyin va dam olish kunlarida, albatta, sayr qilish imkoniyatiga egasiz. Ko'pincha siz boshqa mamlakatlardan kelgan talabalar bilan birgalikda ishlaysiz, bu siz uchun juda qiziqarli bo'ladi va xalqaro tajribaga ham ega bo'lishingiz mumkin.

Agar ish jarayonida biror muammo chiqsa, siz eng avvalo Ish beruvchingiz bilan muhokama qiling. Agar Ish beruvchi ham masalani hal qila olmasa, unda biz

bilan (Federal Mehnat agentligi) bog'laning. Agentlik har qanday holatda sizning huquqlaringizni himoya qiladi.

Eslatma: Ish soati haftasiga 40 soat (to'liq stavka)ni tashkil qiladi.

14. Turar joy va ovqat masalalari qanday qilinadi?

Ko'pgina ish beruvchilar turar joy va oziq-ovqat masalasini o'zlari ko'taradi va buning uchun oyli/maoshdan chegirib qoladi. Xohlasangiz, boshqa talabalar bilan alohida kvartirada turishingiz ham mumkin.

15. To'lov puli qanday amalga oshiriladi?

Oylik to'lovi va boshqa qo'shimcha mehnat uchun to'lovlar tarif (yoki kelishuv) va belgilangan qonun bo'yicha beriladi. Chet ellik talabalar Germaniya fuqarolari qatori teng maosh oladilar, ulardan kam olinishiga yo'l qo'yilmaydi. Albatta, ish haqi hududlarga qarab ham farq qiladi. Masalan, Myunxen, Hamburg, Berlin, Baden-Wyurttemberg, Kyoln, shaharlarida ish haqi nisbatan yuqori hisoblanadi. Lekin katta shaharlarda turar joy va oziq-ovqat bilan bog'liq harajatlarni ham yuqori turishini unutmang.

Ish haqi oy oxirida yoki keying oyning boshiuda berilishi sababli, siz birinchi oy uchun zarur to'lovlar (yashash, oziq-ovqat) uchun harajatlarni o'zingiz bilan olishingiz kerak bo'ladi. Bundan tashqari oyligingizni Vataningizga jo'natishingiz mumkin bo'ladi, buning uchun bankda hisob raqami ochdirib kelishingiz kerak.

Federal Mehnat agentligining ish (vakant) takliflari Brutto (ushlanmalarsiz) summani o'z ichiga oladi. Bu summadan boshqa ushlanmalar (daromad solig'i va boshqalar) chiqarib tashlanadi va qolgan summa (Netto) qo'lingizga beriladi.

Eslatma: 2018-yil 20-noyabrda Federal qonunchilik bo'yicha Minimal ish haqi to'g'risida ikkinchi Nizom e'lon qilindi. Unga ko'ra, **2019-yil 1-yanvardan** butun Germaniya bo'ylab eng kam ish haqi (EKIH) **9,19 € (Yevro)**, 2020-yil 1-yanvardan boshlab esa 9,35 € (Yevro)dank am bo'lmasligi belgilandi.

Manba: www.der-mindestlohn-wirkt.de.

16. Germaniyaga safarim oldidan nimalarga e'tibor berishim kerak?

Germaniyaga kelishingizdan oldin siz barcha kelishuvlarni amalga oshiringiz (nima ish qilishingiz va ish joyingiz, yashash joyingiz) va shuningdek, **tibbiy sug'urta** ham qilishingiz kerakligiga e'tibor bering. Tibbiy sug'urtani o'z Vataningizda ham qilishingiz mumkin.

17. Germaniyada yozgi ta'til ishlariga talabalarga Federal Mehnat agentligi tomonidan ruxsat kerakmi?

Yevropa Ittifoqi davlatlari va iqtisodiy hamkor davlatlardan keluvchilarga kerak emas. Biroq bu kelishuvga kirmagan boshqa xorijiy mamlakatlardan keluvchi talabalarga qonun normalariga ko'ra, Germaniyada yozgi ta'til davomida mehnat faoliyati bilan shug'ullanishlari uchun Federal Mehnat agentligi tomonidan **rozilik ruxsatnomasi (Zulassung)** olishlari kerak bo'ladi.

18. Viza olish uchun qanday va qayerga murojaat qilishim mumkin?

Viza olish uchun ariza topshiruvchining o'z mamlakatidagi Germaniya elchixonasi/ konsulligiga murojaat qilishi kerak. Viza bilan bog'liq ishlar ko'p vaqt olishi mumkinligi va siz Germaniyaga yoz boshida kelishingiz kerakligi sababli, oldindan viza uchun kerakli xujjatlarni tayyorlab qo'yish muhim hisoblanadi (chunki ish bo'yicha takliflar aprel oyida ma'lum bo'ladi).

19. Men qanday xarajatlarni o'zim ko'tarishim kerak?

Odatda, borish-kelish (sayohat), turar joy uchun birinchi oylik ijara haqi, oziq-ovqat va boshqa harajatlarni o'zingiz ko'tarasiz. Ko'p hollarda, masalan qishloq xo'jaligi ishlarida, gastronomiya ishlarida turar joy masalasi ish beruvchi tomonidan qilinadi. Alohida ish turlari (mehmonxona ishlari va/yoki oziq-ovqat xavsizligi) sohalarida ishga kirishdan oldin tibbiy ko'rikdan ham o'tish talab qilinadi.

20. Federal Mehnat agentligining aloqa ma'lumotlari

Agentur für Arbeit Köln
Team 008 – Standort Bonn
Villemombler Straße 76
53123 Bonn

Tel.: +49 (0)228 713-1330

Fax: +49 (0)228 713-1525

E-Mail: Koeln.Ferienbeschaeftigung@arbeitsagentur.de

21. Qo'shimcha ma'lumotlar

Mabodo Siz (Vatanga qaytib) o'qishni tugatgandan so'ng ham Germaniyada ishlash uchun qiziqish bildirsangiz, bu borada sizga bajonidil yordam beramiz. Germaniya Federal Mehnat agentligining Markaziy Tashqi va ixtisoslashtirilgan xizmatining **Virtuelle Welcome Center** (*Virtual Xizmat ko'rsatish markazi*) sizga Germaniyada ishlash va yashash bilan bog'liq barcha masalalar bo'yicha telefon orqali, elektron pochta orqali yoki chat orqali maslahat beradi. Sizni ish topishda

qo'llab-quvvatlaydi va sizga yuzaga keladigan savollar bo'yicha maslahatlar berib boradi.

+49 228 713-1313

Mail: make-it-in-germany@arbeitsagentur.de

www.make-it-in-germany.com

Yozgi ta'til vaqtida ish beruvchi tomonidan to'lanadigan mehnat haqi:

Soatiga (eng kami) – **9,19 € yevro** (haftasiga 40 soat ish)

Oyiga – **450 € yevrogacha** yashash uchun harajatlar ish beruvchi tomonidan qoplanadi.

Ariza topshiruvchi tomonidan sarf qilinadigan **taxminiy** xarajatlar (yevro € hisobida)

- Tibbiy sug'urta – 30 \$
 - Elchixonada viza uchun to'lov – 80 €
 - Yo'lkira (boorish-kelish, 3 oyga) – 500 €
 - Birinchi oy yashash xarajatlariga to'lov – 500 €
- Jami: 1110 (-1200) €

(Yuqoridagi arizachi tomonidan qilinadigan hisob-kitoblar taxminiy (**o'rtacha**) olingan. Harajatlar undan ko'p yoki kam bo'lishi ham mumkin.)